

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Przyrodniczego „Bocian” w roku 2006

Na dzień 31 XII 2006 Towarzystwo liczyło 293 członków, zatrudniało 6 osób w pełnym wymiarze godzin. W ramach Towarzystwa funkcjonowały: Oddział Warszawski, Koło Działdowskie, Koło Południowopodlaskie, Koło Małopolskie i Koło Ostrowskie oraz sekcje: Botaniczna, Entomologiczna i Turystyki Przyrodniczej. W roku 2006 Towarzystwo realizowało następujące działania:

- 1. Zachowanie walorów przyrodniczych terenów otwartych Podlaskiego Przełomu Bugu.** Od stycznia do końca września 2006 roku prowadzono wykup gruntów na terenie projektowanego rezerwatu „Trojan”. W omawianym czasie kupiono 6 działek (łąk) o łącznej powierzchni 2,95 ha. W okresie IV-VIII 2006 roku na terenie projektowanego rezerwatu „Wajkowska Wyspa” oraz projektowanego rezerwatu „Trojan” prowadzono monitoring ornitologiczny. W maju 2006 roku w Nadleśnictwie Sarnaki zakupiono ze środków TP „Bocian” 220 sosnowych słupków (wys. 2 m) przeznaczonych na grodzenie pastwisk w projektowanym rez. „Wajkowska Wyspa”. Sfinansowano (ze środków własnych TP „Bocian”) inseminację nasieniem ras mięsnych 10 sztuk bydła. W sierpniu wykonano prace polegające na odkrzaczaniu muraw napiaskowych w rezerwacie ornitologicznym „Kózki”. Prace były wykonywane przez członków i sympatyków TP „Bocian” (28 osób). Odkrzaczono kilkanaście hektarów muraw. We wrześniu wydano plakat pt. „Tereny otwarte Podlaskiego Przełomu Bugu. Kilkakrotnie aktualizowano stronę internetową projektu – www.bocian.org.pl/programy/ppb
- 2. Ochrona błotniaka łąkowego.** Zabezpieczano 5 lęgów błotniaka łąkowego przed drapieżnikami naziemnymi (lisami, psami, kotami). We wszystkich zabezpieczonych gniazdach nie odnotowano strat spowodowanych przez drapieżniki. Pisklęta pomyślnie opuściły gniazda. Zaobraczkowano 34 pisklęta oraz 2 ptaki dorosłe. Każdemu osobnikowi zakładana była obrączka ornitologiczna (metalowa) oraz kolorowa. W prasie ukazało się 10 artykułów o błotniaku łąkowym i jego ochronie, zaś w TVP3 (Kurier Warszawski) ukazał się materiał na temat projektu. W czerwcu projekt był promowany podczas imprezy plenerowej „Dzień Otwartych Drzwi”, organizowanej przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Grabanowie. W sierpniu wydano folder o ochronie błotniaka łąkowego w nakładzie 2000 egzemplarzy.

3. **Ochrona pustułki.** Rozwieszono ponad 300 skrzynek na terenie woj. mazowieckiego, warmińsko-mazurskiego i lubelskiego, głównie w krajobrazie rolniczym. Kontynuowano współpracę z Rejonem Energetycznym Siedlce. Dzięki temu zamontowano na liniach energetycznych kolejne 52 skrzyнки. Łącznie w sezonie lęgowym 2006, skontrolowano około 600 budek, z czego 97 zostało zajętych. Zaobrączkowano 40 młodych pustułek. W ramach projektu wydrukowano folder promujący ochronę pustułki w nakładzie 3.000 egz.
4. **Ochrona bociana białego.** Zinventaryzowano gniazda bociana białego w gminach Suchożebry i Mokobody (pow. siedleckim). Na przełomie roku przeprowadzono prace przy kilku zagrożonych gniazdach. Zorganizowano czwarty rajd rowerowy „Szlakiem bocianich gniazd” (92 uczestników) oraz rajd w okolicy Warszawy pod identycznym tytułem. Do schroniska pod Siedlcami przywieziono ponad 30 poszkodowanych bocianów (głównie porażonych prądem oraz ze złamaniami nóg lub skrzydeł), z których większość uratowano. Wydano plakat dotyczący ochrony tego gatunku. W ramach projektu „Wiejskie szkoły i służby energetyczne Ukrainy i Polski na rzecz ochrony bociana białego” odbyło się seminarium dla energetyków z Ukrainy oraz wymiana dzieci i młodzieży z czterech szkół polskich i czterech ukraińskich. Na potrzeby projektu przetłumaczono na język ukraiński broszurę „Rośliny i zwierzęta mojej okolicy” i wydano ją w nakładzie 1000 egz.
5. **Ochrona bociana czarnego.** W roku 2006 w woj. mazowieckim skontrolowano 150 rewirów bociana czarnego. Przeprowadzono prace przy 3 gniazdach (wzmacnianie, montaż zastępczych platform gniazdowych, usuwanie pędów utrudniających dołot do gniazd). Kontynuowano działania związane z ochroną siedlisk bociana czarnego, które polegają na poprawianiu retencji wodnej w rejonach występowania gatunku w nadl. Siedlce i Sokołów. Brano udział w pracach w ramach powszechnej inwentaryzacji gatunku na terenie lasów państwowych RDLP Warszawa oraz wszystkich nadleśnictwach podległych dyrekcji. Wydano plakat edukacyjny.
6. **Ochrona nietoperzy.** Przeprowadzono kontrole monitoringowe w zimowiskach nietoperzy, zlokalizowanych w podziemiach na Mazowszu, Podlasiu i Mazurach (luty 2006 – 214 obiektów, grudzień 2006 – 202 obiekty). Skontrolowano trzy piwnice, w których wcześniej przeprowadzono prace remontowe, w celu poprawy warunków zimowania tych ssaków. Zorganizowano dwa obozy chiropterologiczne: w Drawieńskim Parku Narodowym (kontrola 245 skrzynek dla nietoperzy oraz odłowy w sieci) oraz Naturpark Barnim w Niemczech (zaadoptowano na potrzeby nietoperzy schron bojowy).

Wydano ulotkę oraz plakat (w dwu wersjach językowych – polskiej i niemieckiej), dotyczące ochrony nietoperzy w DPN.

7. **Ochrona płomykówki.** W roku 2006 skontrolowano ponad 60 budek rozwieszonych w latach 2000-2003. Ponadto w powiecie działdowskim, białskim i łosickim skontrolowano ponad 50 obiektów, w których mogły występować płomykówki. Zaobrazkowano 36 piskląt płomykówki.
8. **Czynna ochrona płazów w woj. mazowieckim.** Kontynuowano działania projektowe dotyczące budowy przejścia dla płazów w Głoskowie. W ramach projektu przygotowana została dokumentacja techniczna planowanej inwestycji, będącą podstawą do złożenia wniosku o dofinansowanie. Wydano zestaw 5 plakatów, charakteryzujących krajowe płazy.
9. **Ochrona rzadkich gatunków ptaków drapieżnych** (projekt ogólnopolski koordynowany przez Komitet Ochrony Orłów). Przeprowadzono dwukrotną kontrolę znanych stanowisk bielika (19), orlika krzykliwego (32) i kani czarnej (1) w celu ustalenia, czy stanowisko było zajęte oraz sukcesu lęgowego każdej pary, jak również wyszukiwanie nowych gniazd. Kontrolowano także przestrzeganie zakazów obowiązujących w strefach ochronnych.
10. **Ochrona kraski.** W roku 2006 wywieszono 20 skrzynek lęgowych dla kraski na Kurpiach, a także prowadzono monitoring populacji w tej części regionu. Wydano plakat edukacyjny.
11. **Reintrodukcja sokoła wędrownego.** Wspólnie z RDLP Warszawa wykonano 5 skrzyń lęgowych na budynki dla sokoła wędrownego. Przygotowano założenia dla kontynuacji programu na terenie nadleśnictwa Siedlce.
12. **Ochrona innych zagrożonych środowisk i gatunków.** Na terenach przyległych do jeziora Oświn usunięto zarośla głogowe na obszarze około 10 ha. Rozpoczęto przygotowania do opracowania planów zarządzania dla obszarów Doliny Omulwi i Płodownicy, a także dolina Liwca. Przeprowadzono inwentaryzację florystyczną masywu Mogielicy, która ma być podstawą do wyznaczenia ostoi Natura 2000.
13. **Działalność wydawnicza.** Wydano 12 plakatów edukacyjnych, omawiających biologię, zagrożenia i metody ochrony popielicy i koszatki, bociana białego, bociana czarnego, kraski, nietoperzy oraz płazów (zestaw 5 plakatów), a także ochronę muraw napiaskowych w Podlaskim Przełomie Bugu. Wydano foldery o nietoperzach Drawieńskiego Parku Narodowego, błotniaku łąkowym i pustułce, a także przetłumaczono na język ukraiński folder „Rośliny i zwierzęta mojej okolicy”.

Zaangażowano się w redagowanie cyklu „Tajemnice polskiej przyrody” (wydawanego przez DeAgostini, którego kolejne zeszyty ukazują się w odstępach tygodniowych. Wydano jeden numer biuletynu przyrodniczego „Kraska”. W październiku 2006 roku rozpoczęto realizację pierwszego etapu projektu edukacyjnego „Czynna ochrona zwierząt - dla dobra przyrody i lasu”, skierowanego do środowiska leśników. Projekt zakłada na tym etapie przygotowanie zestawu 4 prezentacji multimedialnych, dotyczących biologii, zagrożeń i ochrony płazów, pilchów i nietoperzy, oraz potrzeb i możliwości stosowania sztucznych schronień dla zwierząt. Przygotowywane prezentacje będą tworzyć pakiet edukacyjny, który zostanie przekazany pracownikom Lasów Państwowych, podczas spotkań, które planujemy zorganizować we wszystkich RDLP w drugim etapie projektu

14. **Działalność edukacyjna.** Przeprowadzono ponad 70 prelekcji w szkołach, przedszkolach i nadleśnictwach. Prezentowano naszą działalność na Polach Mokotowskich w ramach obchodów Dnia Ziemi, na 6 konferencjach oraz zjazdach organizacji przyrodniczych. Współpracowaliśmy przy organizacji Międzynarodowego Festiwalu Fotografii i Filmów Przyrodniczych w Warszawie, byliśmy współorganizatorami Ostrowskich Spotkań Ornitologicznych.
15. **Strona Internetowa.** W roku 2006 na stronie Towarzystwa funkcjonowały następujące działy: aktualności, opisy realizowanych i zrealizowanych projektów, Elektroniczny Biuletyn Przyrodniczy „Kraska” (elektroniczna wersja Biuletynu „Kraska”), najważniejsze akty prawne z dziedziny ochrony przyrody, struktury Bociana, Forum przyrodnicze, publikacje i inne. Nasza strona ze wszystkimi podstronami uzyskała pod koniec roku około 128 000 odsłon miesięcznie.
16. **Działalność interwencyjna.** Przeprowadzono około 50 interwencji dotyczące ptaków (30 bocianów, 3 pustułki, 6 myszołowów, słonka) oraz kilkanaście dotyczących nietoperzy. Poszkodowane zwierzęta trafiały do azylu dla nietoperzy, Azylu dla Ptaków przy warszawskim ZOO oraz odpowiednio przeszkolonych lekarzy weterynarii.
17. **Zaangażowanie w mediach.** Członkowie TP „Bocian” uczestniczyli w 14 audycjach radiowych, 9 telewizyjnych oraz napisali około 130 popularnych artykułów prasowych (Tajemnice Polskiej Przyrody, Tygodnik Siedlecki, Słowo Podlasia).